

пятых классах. Интеграция методов DDL, Digital Storytelling и Backwards Design в образовательный процесс показала свою высокую эффективность, что подтверждается как количественными результатами эксперимента, так и качественными оценками участников образовательного процесса.

Наше исследование подтвердило, что мультидисциплинарный подход в обучении способен не только формировать специфические умения, но и обеспечивать комплексное развитие учащихся, повышая их мотивацию, учебную активность и общую успеваемость.

Список использованной литературы:

1. Алексеева Е.П. Метакогнитивные стратегии обучения: теоретические основы и практическая реализация // Образование XXI века. — 2023. — №2. — С. 28–34.
2. Богданова И.Н. Использование методов Data-Driven Learning в обучении языкам: анализ возможностей и перспектив // Вопросы педагогики. — 2020. — №4. — С. 15–21.
3. Бьюзен Т. Интеллектуальные карты. Полное руководство по мощному инструменту мышления. — М.: Манн, Иванов и Фербер, 2019. — 240 с.
4. Жураева М. «Обзор методичек и пособий по преподаванию языкознания и литературы до 2000» //Boshlang 'ich sinf o 'quvchilarida universal ta'lim faoliyatini shakllantirish, rivojlantirish va takomillashtirish nazariyasi va amaliyoti Xalqaro onlayn ilmiy-amaliy konferensiya. – 2023. – С. 331-333.
5. Журазода М.И «Методологические основы универсальных учебных действий.» (2024). Retrieved 2 April 2024, from <https://research-edu.com/index.php/conf1/article/view/62>
6. Иванова Л.А. Современные подходы к развитию когнитивных способностей учащихся в начальной школе // Научные исследования в образовании. — 2020. — №3. — С. 44–50.
7. Кузнецова Т.В. Влияние мультимедийных технологий на формирование языковой компетенции учащихся // Образовательные технологии. — 2022. — Т. 18, №5. — С. 37–42.
8. Лунев В.В., Лунева Т.А. Принципы проектирования содержания обучения на основе опережающего подхода // Вестник КГПУ им. В.П. Астафьева. — 2016. — №4. — С. 67–74.
9. Михайлова Н.Н. Цифровой сторителлинг как средство развития креативности учащихся // Современные проблемы образования. — 2019. — №6. — С. 25–30

RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA BOSHLANG'ICH SINFDAN ONA TILI VA O'QISH SAVODXONLIGI DARSLARINI TASHKIL QILISHNING NAZARIY ASOSLARI

Kamolova Nodirabegim Lutfullo qizi,

Nizomiy nomidagi TDPU talabasi

Ilmiy rahbar: Abrorxonova Kamolaxon Abrorxon qizi

doktori(PhD), dotsent

Annotatsiya: Ushbu maqolada raqamli ta'lim muhitida boshlang'ich sinf ona tili va o'qish savodxonligi darslarini tashkil etishning nazariy asoslari, darsda qo'llash mumkin bo'lgan texnologiya va yangi metodlarning tahlili va samaradorligi haqida fikr yuritilgan. Mazkur darslarni tashkil etishda mavjud muammo va ularning yechimlari muvaffaqiyatli qilingan.

Kalit so'zlar: tilshunoslik, raqamli ta'lim, ona tili va o'qish savodxonligi, metod, AKT, mavhum tafakkur.

Bugungi kunda boshlang'ich sinflarda "Ona tili va o'qish savodxonligi" fanini o'qitishning samaradorligi juda ko'p omillar bilan chambarchas bog'langan. Shubhasiz, o'quvchilarning psixologik xususiyatlari va o'quv imkoniyatlarini hisobga olish, ona tili va o'qish savodxonligi ta'limining mazmuni va maqsadiga muvofiq keladigan topshiriqlar tizimi hamda metodlarini to'g'ri belgilash, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida pedagogik hamkorlikning o'rnatilishi, darsda ishga solinadigan vositalarning maqsadga muvofiq tanlanishi singarilarning barchasi samaradorlikni ta'minlash bilan aloqadordir. Raqamli ta'lim muhitida o'quvchilarga ona tili va o'qish savodxonligi fanlarini o'rgatishda quyida keltirilgan usullar samarali hisoblanadi:

Chunonchi, o'rganiladigan har bir mavzu o'quvchilardan tovushlar, so'zlar va gaplarni qiyoslashni, shu asosda umumlashmalar hosil qilishini talab etadi. Bu hol o'z-o'zidan ravshanki, muammoli vaziyatni yuzaga keltiradi. O'quvchilarda "Nima uchun" degan savolga javob izlashga ehtiyoj tug'iladi. Masalan, "Unli va undosh tovushlar" mavzusi o'rganilayotganda o'quvchi avval unli va undosh tovushlarni to'g'ri nomlashni, keyin qiyoslashni, unli va undoshlar ishtirokida so'zlar, so'zlardan esa gaplar hosil qilishni, ularning bir-biridan farqlarini aniqlashni talab etadi. O'quvchilar bu topshiriqlarni bajarish asosida umumlashma hosil qiladilar.

O'quvchi dars mashg'ulotini muammoli savolni o'rta tashlash bilan boshlaydi. Masalan, 1) unli va undosh tovushlarni alohida - alohida aytib ko'ring. Ularni talaffuz qilishda qanday farqni sezayapsiz?

2) Oltita unli harf ishtirok etgan so'z yozing. Ulardagi unlini boshqa unli bilan almashtirib ko'ring. Qanday o'zgarishlarni sezayapsiz?

3) undosh tovushlarni talaffuz etib ko'ring.

Shovqin va ovozdan hosil bo'lgan undoshlar alohida, faqat shovqindan hosil bo'lgan undoshlarni alohida yozing. Agar topshiriqlarni bajarish muayan qiyinchilik to'g'dirsagina, namuna ko'rsatiladi. Matn yaratish ham o'quvchi uchun muammo sanaladi. Buning ehg samarali yo'llaridan biri o'quvchilarga so'roqlar berib, ularga javob topishni talab qilishdir. Masalan:

1. O'zbekistonda qaysi tumanlar bor?

2. Ular qanday mahsulotlar etishtiradilar?

3. O'zbekistonning qaysi mevalari olamga mashhur?

4. O'zbekiston xorijiy mamlakatlarga qanday mahsulotlar chiqaradi?

Bunday topshiriqlarni bajarib bo'lgandan keyin ijodiy matn yaratishi ancha osonlashadi. O'quvchilar hukmiga "Bog'da", "Polizda", "Sinfirmiz kutubxonasi", "Sevimli ertagim", "Aziz onajonim", "Mehribon do'stlarim" singari mavzularda matn yaratish tavsiya etiladi.

Muammoli vaziyat yaratishning bu usulida ramziy tasvirlardan foydalaniladi. Masalan, O'zbekiston qovunlari rasmi va nomini berib, shunday mavzuda matn yaratish topshirilishi mumkin. Muammoli vaziyat yaratishda til hodisalarini guruhlash, ajratish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, so'zlarni muayyan uyalarga birlashtirish, umumiy ma'noli so'zning xususiy ma'nosini yoki xususiy ma'noli so'zlarning umumiy ma'nosini topishni talab qilish muammoli vaziyat yaratish imkonini beradi. Masalan, o'quv qurollari, mevalar, sabzavotlar, daraxtlar va gullarning o'nlab, hatto yuzlab uyadoshlari borki, o'qituvchi umumiy ma'noli so'zni o'quvchilar hukmiga havola etadi va (zaruriyat bo'lsa, unga bitta namuna ko'rsatadi) qolgan so'zlarni topishni o'quvchilarga topshiradi.

Boshlang'ich sinflarning o'qish darslari o'z mohiyati, maqsad va vazifalariga ko'ra ta'lim tizimida alohida o'rin tutadi. Negaki uning zaminida savodxonlik va axloqiy-ta'limiy tarbiyaviy

asoslari turadi. Shuning uchun ham boshqa narsalar ta'limini o'qish va ta'limsiz tasavvur qilib bo'lmaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. "O'qish madaniyatini oshirish" ilmiy-amaliy seminari materiallari. 2018
2. Ona tili va o'qish savodxonligi. 1-qism [Matn]: darslik 2-sinf uchun /K. Mavlonova [va boshq.]. -Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2021.
3. S.Matchonov, X.Bakieva, X.G'ulomova, SH.Yo'ldosheva, G.Xolboeva.
4. Boshlang'ich sinflarda ona tili o'qitish metodikasi Darslik. "Ishonchli hamkor" nashriyoti. Toshkent 2020-728 b.
5. Ona tili va o'qish savodxonligi [Matn]: 2-sinf o'qituvchilari uchun metodik qo'llanma. I.Azimova [va boshq.]. – Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2021.-128b

THE IMPACT OF ADJECTIVES ON MEANING AND INTERPRETATION

Koshkinbaeva Nasiba

Student of Nukus Innovation Institute

Scientific advisor: Naimova Nazira

Abstract. *Adjectives play a crucial role in shaping meaning, interpretation, and perception in language. They provide descriptive, evaluative, and emotional nuances that influence communication across various contexts, including everyday speech, literature, media, and discourse. Scholars such as Bloomfield, Chomsky, Halliday, Lakoff, Pinker, and van Dijk have explored adjectives from structural, cognitive, and discourse perspectives, highlighting their impact on thought processes, framing, and ideology. This article examines how adjectives contribute to meaning-making, emotional response, and persuasion, emphasizing their significance in linguistic and psychological frameworks. Understanding the power of adjectives allows for more effective communication and critical interpretation of language.*

Keywords: *Adjectives, meaning-making, interpretation, cognitive linguistics, discourse analysis, framing, evaluation, perception, linguistic structure, communication.*

Language is not just a means of communication; it is a tool that shapes perception, influences emotions, and conveys subtle messages. Among the many elements of language, adjectives hold a special place because they provide depth, nuance, and specificity. Without adjectives, our descriptions would be vague and uninspiring. This article explores how adjectives impact meaning and interpretation, demonstrating their essential role in everyday speech, literature, media, and advertising.

To begin with, adjectives help us describe and categorize the world around us. By modifying nouns, they give us a clearer understanding of objects, people, and situations. For example, saying "a house" provides only a general idea, whereas "a spacious, modern house" paints a more vivid picture. The adjectives "spacious" and "modern" add important details that influence how the listener imagines the house. Moreover, adjectives can express both objective and subjective qualities. Some adjectives, such as "wooden" or "triangular," provide factual information, while others, like "beautiful" or "annoying," are based on personal opinions. Because of this, adjectives can significantly impact how a message is perceived. For instance, calling a film "boring" versus "thought-provoking" can affect whether someone decides to watch it. In addition,